

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21C/286/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8313213508
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2014:8313213508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., IČO: 35 697 270, Metodova 8, 821 08 Bratislava, proti žalovanému U. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. H. XXX/XX, XXX XX N. M., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného ALIANCIA SPOTREBITEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY so sídlom Mestská 271/11, 831 03 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 42 353 661, právne zast. advokátom JUDr. Vincentom Lechmanom, so sídlom Popradská 80, 040 11 Košice, v konaní o zaplatenie 272,03 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 127,03 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy od 15.06.2012 až do zaplatenia a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd z a m i e t a žalobu v časti o zaplatenie sumy 145,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy od 15.06.2012 až do zaplatenia.

Súd žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi n e p r i z n á v a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy konania ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 48,82 eur a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal dňa 20.9.2013 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 272,03 eur s príslušným úrokom z omeškania a náhradu trov konania, z dôvodu neuhradenia faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby, nevyužívania jeho služieb po dohodnutú dobu a následnej zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody.

Žalobu odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania boli uzavretá zmluva o pripojení, respektíve zmluva o poskytovaní verejných služieb č. AXXXXXXX v znení dodatku. V zmysle predmetnej zmluvy žalobca vypožičal žalovanému 1 ks SIM karty, ktorá umožňovala žalovanému využívať telekomunikačné služby. Podľa Dodatku k zmluve, na základe ktorého žalobca poskytol žalovanému cenové zvýhodnenie na telekomunikačné zariadenie sa zároveň žalovaný zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom v prípade uzatvorenej zmluvy po dobu viazanosti, platiť riadne a včas poplatky za poskytnuté služby a pri porušení zmluvných povinností uhradiť zmluvnú pokutu za zariadenie, ktorá bola dohodnutá vo výške 145 eur. Žalobca sa tak žalobou domáha zaplatenia dvoch nárokov a to jednak sumy vo výške

127,03 eur z titulu ceny za poskytnuté služby, ako aj sumy 145 eur, čo predstavuje zmluvnú pokutu, respektíve paušalizovanú náhradu škody, ktorá vznikla žalobcovi za odpredané zariadenie, nakoľko bolo odpredané za zvýhodnenú cenu oproti trhovej cene. Žalovaný porušil podmienky zmluvy tým, že nezaplatil mesačné úhrady za poskytnuté služby za obdobie 2012/02-2012/04, a preto v súlade s dodatkom k zmluve sa žalobca domáhal aj zaplata sumy 145 eur ako paušalizovanej náhrady škody. Žalovaný napriek výzve na úhradu splatných záväzkov tieto neuhradil.

Dňa 27.11.2013 oznámilo občianske združenie ALIANCIA SPOTREBITEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného a to v časti nároku o zmluvnú pokutu, respektíve náhradu škody.

Vedľajší účastník vo svojich podaniach doručených súdu uviedol, že dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou podmienkou. Navrhovateľ si v predmetnom konaní uplatňuje nárok na zaplata zmluvnej pokuty z titulu náhrady škody za odpredané telekomunikačné zariadenie vo výške 145 eur. Vedľajší účastník má za to, že predmetná žaloba je dôvodná len čiastočne, nakoľko náhrada škody vo výške 145 eur je vymáhaná na základe ustanovení o zmluvnej pokute podľa dodatku k Zmluve o pripojení, ktoré treba ex offo považovať za absolútne neplatné z dôvodu, že sa jedná o neprijateľnú podmienku. Z toho dôvodu navrhol návrh ohľadom nároku na zaplata sumy 145,- eur zamietnuť.

Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalobca, právny zástupca vedľajšieho účastníka, ktorí svoju neprítomnosť ospravedlnili. Pojednávanie sa nezúčastnil ani žalovaný a súd rozhodol v ich neprítomnosti v súlade s ust - § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o pripojení, dodatkom k zmluve, faktúrami, pokusom o pokonávku, podaním vedľajšieho účastníka a zistil nasledovný skutkový stav.

Dňa 18.1.2012 účastníci konania uzatvorili Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, respektíve zmluvu o pripojení č. AXXXXXXX (ďalej len zmluva o pripojení), na základe ktorej žalovanému bolo pridelené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXXX. Dňa 18.1.2012 uzatvorili účastníci Dodatok k tejto zmluve o pripojení, na základe ktorého bolo so žalovaným dohodnuté, že počas platnosti dodatku k zmluve má žalovaný nárok na poskytnutie účastníckeho programu na služby využívané prostredníctvom pridelenej SIM karty a žalovaný sa zaviazal zotvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov (bod 2.3.dodatku), využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. Súčasťou bola aj dohoda strán o predaji koncového zariadenia Nokia C5-03 za kúpnu cenu 1,- eur. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 145 eur.

Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej zmluvy o pripojení boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete žalobcu.

Žalovaný podmienky zmluvy nedodrжал, lebo nezaplatil poplatky za poskytnuté služby vyúčtované faktúrami za obdobie od 02/2012 až 04/2012 v celkovej výške 127,03 eur.

Žalobca vyzval žalovaného na zaplata dlžnej sumy pokusom o pokonávku zo dňa 31.5.2012, zároveň ho v ňom upozornil, že z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, jej vznikla povinnosť zaplatať zmluvnú pokutu vo výške 145 eur.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že podaná žaloba je dôvodná len čiastočne.

Podľa § 3 ods. 1, 2,3,4 zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, elektronická komunikačná služba (ďalej len "služba") je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, 2) ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach.

Verejná služba je verejne dostupná služba, o ktorej používanie sa môže uchádzať každý záujemca. Verejná telefónna služba je verejná služba na priame alebo nepriame vytváranie a prijímanie národných a medzinárodných volaní prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu.

Volanie je spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Interoperabilita služieb je také nastavenie prenosových parametrov služby, pridružených prostriedkov a rozhraní, ktoré umožňuje komunikáciu medzi koncovými užívateľmi alebo medzi koncovým užívateľom a podnikom poskytujúcim službu prostredníctvom technologicky rôznych sietí.

Podľa ustanovenia §44 ods. 1,2 Zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Zmluva o poskytovaní verejných služieb musí obsahovať

a) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu podľa § 15 ods. 2,

b) popis poskytovaných služieb, najmä informácie o

1. prístupe k službám tiesňového volania a lokalizačným údajom vrátane obmedzení pri poskytovaní služieb tiesňového volania,

2. obmedzeniach týkajúcich sa prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania v súlade s osobitnými predpismi, 39)

3. minimálnej ponúkanej úrovni kvality služieb, najmä lehotu prvého pripojenia k sieti alebo iné ukazovatele, ak tak určí úrad podľa § 46,

4. postupoch podniku pri meraní a riadení prevádzky zameraných na zamedzenie preťaženia sieťového spojenia a informácie o tom, ako môžu tieto postupy vplyvať na kvalitu služieb,

5. druhoch servisných služieb, podporných služieb a kontaktné údaje na tieto služby,

6. obmedzeniach, ktoré podnik zavedie na používanie dodaných koncových zariadení,

c) možnosť účastníka zverejniť alebo nezverejniť jeho osobné údaje v telefónnom zozname a informačných službách o účastníckych číslach a možnosť vybrať si, ktoré osobné údaje zverejní podľa § 59 ods. 2,

d) podrobnosti o cenách vrátane prostriedkov, ktorými je možné získať aktuálne informácie o platných cenách, servisných poplatkoch, ponúkané spôsoby platby a rozdiely v nákladoch účastníka súvisiace so spôsobom platby,

e) informácie o termínoch a spôsobe fakturácie za poskytnuté služby,

f) čas trvania zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podmienky jej predĺženia a ukončenia vrátane minimálnych podmienok používania alebo trvania služby, ktoré sa musia splniť v záujme využívania výhod z akcií na podporu predaja, poplatkov súvisiacich s prenosom čísel a iných identifikátorov, poplatkov splatných pri ukončení zmluvy o poskytovaní verejných služieb a náhrady nákladov súvisiacich s koncovými zariadeniami,

g) spôsoby odškodnenia a systémy úhrad, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služieb,

h) spôsob urovnávania sporov podľa § 75,

i) druhy opatrení, ktoré môže podnik prijať v prípade narušenia bezpečnosti alebo integrity siete, alebo v prípade jej ohrozenia alebo poškodenia.

Vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany žalobcu, súd má dostatočne preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o poskytovaní verejných služieb a dodatok k tejto zmluve, podľa vyššie uvedených ustanovení zákona o elektronických komunikáciách, na základe ktorej žalobca dodal žalovanému služby a žalovaný je povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalovaný cenu za poskytnuté služby vo výške 127,03 eur neuhradil, preto súd v tejto časti žaloby vyhovel v prospech žalobcu.

Podľa ustanovenia §517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku v časti o zaplatenie 127,03 eur, a preto má žalobca nárok aj na úrok z omeškania. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia §517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z..

Po vykonanom dokazovaní súd žalobu v časti o zaplatenie náhrady škody, respektíve zmluvnej pokuty vo výške 145 eur zamietol z dôvodov nižšie uvedených.

V prípade náhrady škody, žalobca po tom ako sú mu zamietané žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu, že:

a) predmetné ustanovenie (o dojednanej zmluvnej pokute) bolo vyhlásené za neprípustné pre jeho neprijateľnosť,

b) vzhľadom na rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011 je tu daná podľa § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť žalobcu zdržať sa ďalšieho uplatňovania nárokov na zaplatenie týchto zmluvných pokút,

c) je daná viazanosť ostatných súdov vyhlásením zmluvnej pokuty za neprijateľnú

Žalobca pristúpil k zmene svojej procesnej aktivity tak, že už nepožaduje zaplatenie zmluvnej pokuty ale náhradu škody vo výške rovnajúcej sa rozdielu medzi predajnou cenou odpredaného koncového zariadenia a jeho akciovou cenou. Žalobca o tom doložil doklad. V prejednávanej veci je tento rozdiel 145 eur a tento rozdiel považuje žalobca za škodu vzniknutú porušením povinnosti žalovanej.

Žalobca ďalej poukazuje na Čl. 1. bod 1.3 Dodatku k Zmluve o pripojení, podľa ktorého - Účastník vyhlasuje, že si je vedomý, že koncové zariadenie je mu predávané za cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.3 Dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a poskytnutou zľavou len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu po dobu dohodnutú v tomto Dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny, by spôsobilo, že Podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT/ koncového zariadenia).

Zo skutkového vymedzenia nároku žalobcu na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 420 OZ je:

1. protiprávny úkon,
2. spôsobenie škody,
3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou,
4. zavinenie.

Občianskoprávna zodpovednosť za škodu môže vzniknúť z porušenia zmluvných alebo iných záväzkových povinností, vtedy ide o tzv. zmluvnú alebo záväzkovú zodpovednosť. Môže však vzniknúť aj z porušenia iných zákonom uložených povinností, vtedy ide o tzv. mimozáväzkovú zodpovednosť. Ustanovenie § 420 o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať tak na prípady záväzkovej, ako aj mimozáväzkovej zodpovednosti.

Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie vyššie uvedených 4 predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

V prejednávanej veci zo strany žalobcu nesúceho dôkazné bremeno nebolo preukázané už splnenie predpokladu uvedeného v bode 1. Vychádzajúc zo skutkového vymedzenia žaloby, žalobca nepreukázal, že žalovaný v zmluvnom vzťahu nezotrval po dobu 24 mesiacov.

Pri tomto závere súd vychádza z toho, že spôsob ukončenia zmluvy o pripojení je uvedený v Článku 4 (Doba platnosti a ukončenie Zmluvy) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb (ďalej len VP), ktoré sú súčasťou zmluvy.

Podľa bodu 4.1 týchto VP platnosť zmluvy zaniká a) dohodou zmluvných strán, b) odstúpením od zmluvy, c) výpoveďou zmluvy, d) smrťou alebo zánikom účastníka.

VP ďalej upravujú podrobnejšie zánik zmluvy z jednotlivých vyššie uvedených dôvodov.

Podľa Článku 2 VP (Zmluva o pripojení. Aktivácia Služieb) bodu 2.1 - spoločnosť Orange Slovensko poskytuje Služby na základe Zmluvy uzatvorenej v písomnej podobe.

Podľa Článku 2 bodu 2.6 VP - zmluva je uzatvorená dňom jej podpísania.

Podľa § 40 ods.2 Občianskeho zákonníka - písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

V predmetnom konaní žalobca písomné ukončenie písomne uzavretej zmluvy o pripojení nepreukázal a ani zo strany žalovaného súd nemal preukázané, že by takúto listinu od žalobcu obdržal. Treba teda uzavrieť, že platné ukončenie zmluvy so žalovaným preukázané nebolo a teda žalovaný svoj záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov splnil (na tom nič nemení, že vo faktúre je účtovaný poplatok za odpojenie, pretože odpojenie nie je uvedené medzi spôsobmi zániku zmluvy), čím nie je daný predpoklad č. 1 vzniku škody.

Pokiaľ ide o samotný vznik škody (predpoklad č.2), k tomu súd uvádza - podľa § 442 ods.1 OZ uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

OZ nedefinuje pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, tj. peniazmi, a je teda napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii (porovnaj R 55/1971, s. 151).

Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedenie veci do predchádzajúceho stavu (R 55/1971, s. 153).

To, čo ušlo (ušlý zisk), je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedôjde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa to dalo očakávať s ohľadom na pravidelný beh vecí (R 55/1971, s. 152).

Podľa žalobcu mu vznikla škoda ako rozdiel medzi trhovou cenou koncového zariadenia a jeho akciovou cenou. Aj keby bol splnený zo strany žalovaného predpoklad protiprávneho úkonu, k uvedenej škode (napriek deklarácii uvedenej v bode 3.7 Dodatku) by nedošlo. Podľa názoru súdu za škodu nemožno považovať to, že v rámci ofenzívnej obchodnej politiky žalobcu tento predáva koncové zariadenia za nižšiu ako skutočnú cenu. Účel sledovaný teraz žalobcom podanou žalobou bolo možné dosiahnuť iným spôsobom (napr. podmienením právneho úkonu). Rozdiel medzi skutočnou a akciovou cenou MT, tak nie je následkom (tvrdeného ale nepreukázaného) protiprávneho úkonu žalovaného, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi žalobcom a žalovaným. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu reparovaný prehodením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovaným vkladal. K protiprávnemu zmenšeniu majetku žalobcu tak nedošlo, pretože tento za koncové zariadenie obdržal dojednanú kúpnu cenu.

S vyššie uvedeným záverom je spojené zároveň aj nesplnenie 3. predpokladu pre vznik škody (kauzálny nexus), pretože aj v prípade preukázania zavineného nezotrvať odporcu v zmluvnom záväzku po určitú dobu, dôvodom tvrdeného zmenšenia majetku navrhovateľa (ako uplatnenej škody) by nebol tento protiprávny úkon, ale kúpna zmluva s odporcom s obdržaním dojednanej kúpnej ceny.

Súd pri svojom rozhodovaní o náhrade škody, respektíve zmluvnej pokute vychádzal aj z právoplatných rozhodnutí súdov: Napríklad z rozsudku Okresného súdu Prešov z 13. 8. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 6. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Obdobne aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 8. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. 5. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej

neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 č. k. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné).

Taktiež to vyplýva aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok: „Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

Ustanovenie § 53a ods. 1 OZ zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Plnenie z takejto podmienky naviac vždy zakladá bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ ; „z neplatného právneho úkonu“). Naviac zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednanja nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť. Zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Povedané inak, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z.) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z.).

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porov. rozsudky Mostaza Claro, C 168/05, bod 25, Océano Grupo Editorial SA C 240/98-C 244/98).

Vzhľadom na ustanovenie § 53a ods.1 OZ procesný súd teda ani nemohol pristúpiť k opätovnému vyhodnocovaniu zmluvnej pokuty, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná a iný postup by len relativizoval ciele únie zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly, ktoré má súd naplniť a nie svojou rozhodovacou činnosťou spochybňovať a popierať.

Preto súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 145 eur z titulu náhrady škody, respektíve zmluvnej pokuty, vrátane úroku z omeškania zamietol.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie §142 odst. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

V danom prípade mal žalobca v konaní úspech len čiastočný, nakoľko celková žalovaná suma žalobcom je 272,03 eur s príslušenstvom, súd priznal žalobcovi 127,03 eur a zvyšok sumu 145 eur zamietol. V konaní mal teda prevažný úspech žalovaný, nakoľko si však náhradu trov konania neuplatnil a žiadne mu ani nevznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

O trovách vedľajšieho účastníka súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., nakoľko svoje procesné postavenie odvodzuje od procesného postavenia účastníka, na strane ktorého vystupuje. Vzhľadom na to, že z podania vedľajšieho účastníka vyplýva, že do konania vstúpil len v časti náhrady škody a v tejto časti mal žalovaný úspech, vzniklo vedľajšiemu účastníkovi v tejto časti právo na náhradu trov konania. Trovy konania vedľajšieho účastníka pozostávajú z trov právneho zastúpenia vypočítaných z tarifnej hodnoty 145,- eur vo výške 48,82 eur (za 2 úkony po 16,60 eur: prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie vo veci samej + 2 x 7,81 eur).

Tieto trovy považuje súd vzhľadom na predmet konania za účelne vynaložené. V tomto spore sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a O.s.p. v takomto prípade umožňuje priamo zo zákona vstúpiť do konania osobitným subjektom a to právnickým osobám -občianskym združeniam založeným na ochranu spotrebiteľa. Tento postup je v súlade s európskym právom a v súlade s našim vnútroštátnym právom. V takomto prípade nemusí tento vedľajší účastník preukazovať ani právny záujem na vstupe do tohto konania, resp. svoj hmotnoprávny záujem na výsledku sporu. V súlade so zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účelom takýchto právnických osôb založených na ochranu spotrebiteľa je zabezpečiť ochranu práv a povinností spotrebiteľa a tým zabezpečiť rovnováhu v spotrebiteľských právnych vzťahoch a to aj priamo v súdnom konaní.

Túto úlohu, ktorá vyplýva, vedľajšiemu účastníkovi zo zákona plní vedľajší účastník aj svojim vstupom do súdnych konaní v spotrebiteľských veciach. Vedľajší účastník má taktiež ústavné a zákonné práva dať sa zastúpiť advokátom a to rovnako ako aj žalobca.

V tomto prípade boli splnené všetky podmienky stanovené v O.s.p. Vedľajší účastník vstúpil do konania, zároveň podal vyjadrenie v ktorých namietal uplatnenie náhrady škody, respektíve zmluvnej pokuty z dôvodu rozporu so spotrebiteľským právom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.